

CENT EMPRESSES DEL PAÍS, ENGANXADES

Iber Tir, la gran estafa italiana

Tres mil milions de pessetes, cent empreses estafades, una oficina fantasma d'exportacions, un vaixell estranyament fugat i una ordre per a Interpol són la clau provisional per a desxifrar un dels majors fraus del segle.

Isamael López i Núria Costa

Eren les dues de la nit del dia 23 de febrer de 1986. El port de Barcelona estava completament en silenci. Només uns quants homes s'hi movien i treballaven rapidíssimament a bord d'un vaixell grec de bandera maltesa. Mitja hora més tard, aconseguien de soltar amarres i salpar rumb a alta mar. El vaixell es deia «La Paloma». Estava judicialment segrestat. Detingut per estafa.

En la seua estranyíssima fuga havia rebut l'ajuda d'un pràctic del port de

Barcelona. I ha burlat un immens dispositiu de seguretat compost per una patrulla de la vigilància costera de la Comandància Militar de Marina, la Brigada de la Policia Judicial de Barcelona —al front de la qual hi havia el mateix comissari— i, inclús, la guàrdia civil.

Des de novembre i desembre l'empresa Oxon de Munic i l'exportadora Iber Tir de Barcelona havien preparat dues grans expedicions de mercaderies. Una partida que marxaria cap a Europa en una gran flota de camions Tir. I una altra —53 contenidors— destinada a La Paloma.

El nom d'Iber Tir, esborrat d'un plafó, al port de Barcelona.

Iber Tir, la pantalla

Però, resseguim els passos un per un. Uns quants italians decidiren emprendre negocis relacionats amb el comerç exterior, prenent Barcelona com a centre de les seues activitats.

Amb aquesta finalitat es posaren en contacte amb Alejandro Cecconi, adscrit a la gerència i a la direcció d'Iber Tir Internacional, SA. Amb ell acordaren de posar en marxa una magnífica operació: convertir Iber Tir en una suposada filial de la solvent empresa alemanya Oxon GMBH de Munic. Iber Tir seria, doncs, la principal protagonista de l'estafa, en fer d'intermediària entre les duanes, els bastaixos, etc, i l'Oxon, que compraria grans quantitats de gènere. Tones de mercaderies molt diverses —des de bicicletes fins a tisores, passant per sabates i roba— a les quals donarien com a presumppta destinació el port alemany d'Hamburg, però que mai no hi arribarien, ni serien pagades.

Perquè l'Oxon —el coordinador i el cap de compres de la qual per a l'Estat espanyol era Eugenio Vicàrregi i que tenia el mateix telefon que Iber Tir— també formava part de la xarxa de l'estafa, ja que havia estat adquirida per un altre grup italià, presumptament membre de la mateixa trama mafiosa, que va saber servir-se de les seues compres aprofitant-ne la fama i el prestigi, el caràcter de firma important i solvent a Alemanya. I fidelment pagadora abans de canviar de mans.

Despatxos abandonats a Barcelona__avinguda de les Drassanes 23-25, vuitè— Iber Tir Internacional, SA, apareix en el registre mercantil com una empresa catalana amb socis italians. Georgio Toselli hi figura també, a efectes oficials, com a administrador únic junt amb diversos empleats administratius i comissions de compres. La nova Oxon, a través d'Iber Tir, va contractar una llarga cadena d'empreses de l'estat i va arribar a fer comandes a un miler d'aquestes. I va arribar també a adquirir les seues compres fraudulentament a unes cent: el total de l'estafa.

El pagament s'hauria de realitzar segons la norma ja prefixada: quan ja s'haguessen carregat tots els productes en l'interior de la nau i prèvia presentació de documents en el Dresdner Bank d'Alemanya, gran avalista de l'Oxon.

Així, El Paloma, propietat de la companyia grega Alpino-Shiping, amb seu al Pireu, gràcies a la relació

d'Iber Tir amb l'empresa consignatària Erhart, aconseguí d'emmagatzemar en les seues bodegues mercaderies per un valor de prop de quatre-cents milions de pessetes.

Tot hauria marxat bé després de la fingida comunicació sobre l'embarcament realitzada davant el Dresdner Bank... si no hagués estat per un petit «accident» d'última hora: el banc alemany no va donar a les empreses la

La Paloma fugí del port de Barcelona malgrat tots el sistema de seguretat.

conformitat sobre cap ordre de pagament. Alguna cosa havia fallat. Les exportadores es van quedar esperant. I El Paloma, a punt de volar.

!Mamma mia!

La nit del 15 al 16 de gener alguns particulars presentaven, doncs, denúncies al Jutjat d'Instrucció número 16 de Barcelona, i el dia 17 aquest ordenava la immobilització del vaixell.

Però, de tota manera, alguna cosa havia volat ja fins a Milà i a una gran ciutat alemanya encara no reconeguda: la gran flota dels camions TIR —s'ha arribat a parlar-ne de tres-cents—, que mai no arribaren a la suposada destinació d'Hamburg. Des d'aquestes capitals, la mercaderia fraudulenta seria novament transportada cap a altres múltiples punts del planeta. Una mercaderia superescampada i completament il·localitzable, si

n'exceptuem la que en diversos mercats de Chicago fou detectada per la Interpol procedent de contenidors de Tir que, pel que es veu, eixiren de Gènova via Nova York. Un complicat mapa... amb etiquetes del país.

«És clar, Iber Tir figura en el registre mercantil de Barcelona, però el número d'identificació fiscal —A-0863178Q— amb què negociava era fals. Això, evidentment, provocà les primeres sospites.» Qui parla és l'advocat Jordi Carreras, el qual ha assumit la defensa de moltes de les indústries estafades. Carreras és un prestigiós professional barceloní i ocupa, junt amb Joan Córdoba Roda —advocat penalista de José M. Ruiz Mateos—, la càtedra de Dret Penal de la Universitat Central de Barcelona. El seu compte es fa llarg, molt llarg: «Calcule que ací, a Barcelona, l'estafa podria xifrar-se en uns mil milions de pessetes: uns 350 a 400 milions per mercaderia d'El Paloma, de 150 a 200, dels camions Tir i una gran quantitat de despeses accessòries, com ara el lloguer de l'oficina que utilitzaren, els mobles, els consignataris, els armadors, els propietaris dels *containers* dels magatzems utilitzats, el noli que no van pagar, etc». Perquè Iber Tir, a l'hora d'estafar, va estafar fins i tot una marisqueria de Barcelona. i, La factura?: un milió de pessetes.

«Nosaltres calculem que han estat un centenar les empreses estafades. Sabem que és una operació en la qual tots són italians, però, no obstant això, no hem entrat en valoracions sobre si es tracta o no de la màfia. L'única cosa que sabem és que quasi totes les mercaderies han anat a parar a un indret desconegut i que el vaixell pot ser a Grècia, Malta, Líban, fins i tot a Líbia...». La conclusió té un culpable: «demanarem indemnitzacions a l'administració central». Crèdits, avals i subvencions, perquè els industrials afectats no siguen víctimes d'una altra tragèdia: tancar empreses i acomiadar personal.

Geografia de l'estafa

Però el valor total de la gran operació mafiosa no ha parat de créixer, sobretot a mesura que han anat apareixent nous i nous empresaris estafats pel grup dels italians. Així, entre empreses del País Valencià, Catalunya i d'altres zones de l'estat, comença ja arribar a l'esgarrifosa xifra de tres mil milions de pessetes. I els exportadors valencians afectats han vist pujar ja a mig miler el volum total de la seua es-

tafa. Amb vint empreses enganxades.

L'hermetisme davant tota pregunta que reclama els noms d'aquestes empreses és absolut. En medis sindicals ningú no en sap gran cosa —i si algú en sap res, no ho diu— i entre els empresaris el tancament és complet. Però alguna cosa comença ja a fer-se pública: la geografia de l'estafa —que arriba de Saix i Villena fins a Terrassa—, els sectors i els productes —mantes, calçat, bosses, joguets, pells, xandalls...— i alguns noms.

Com aquests dels quals s'encarrega —si no s'hi han afegit més empreses— el bufet de Jordi Carreras Llanusa: la fàbrica de calcers Nimer, SL, de Crevillent; Calçats Marcos, Wismar Internacional i Xiquets, SA, d'Elx; Suárez Padrós, SL, de Setla i Mira-rosa; Peyma, SA, de Pedreguer; la fàbrica de calcers Hermanos Barceló Ponce, SL, de Saix; Nexus,

SA, fàbrica de calcers de Villena; Senotel, SL, maquinària d'indústries hoteleres, de Gandia; calcers Jaguar, de Torrent; Palmera Industrial, SA, de Barcelona —molt afectada— Pradsa, de Terrassa; Lorax, també de Barcelona... només en són tretze.

Al seu costat apareixen uns altres noms. Algunes altres empreses, segons diuen, podrien haver estat també tocades per l'estafa. Així, en medis sindicals de l'Alcoià es destaca que dues grans comercials de Barcelona podrien haver-ne patit les primeres conseqüències: Belmar, SA —filatures d'acrilic, capital català, accionista de la Mediterrànea Tèxtil, de Xiva, juntament amb Mantas Mora, d'Ontinyent—, «la qual sempre havia estat molt pagadora i ara ha disminuït les comandes en un 60 per cent», igual com Regent's Diagonal, SA, una empresa jove de capital israel-

lià i exportació europea, «que abans també demanava molta feina i que, juntament amb una altra petita empresa, la Gil Mascarell, d'Albaida —que també ha tallat el treball, després de dos mesos de gran producció— comercialitzaven el 90 per cent del tèxtil de la comarca.

cProcés a la italiana?

Buscant algun boc expiatori, els empresaris perjudicats pel gran frau van presentar el passat dimarts 18 de desembre una demanda judicial contra el port de Barcelona. Hi sol·licitaven, «davant l'actitud negligent i la falta de mesures cautelars estrictes sobre el dictamen del jutjat número 16 de Barcelona», per evitar la fuga de La Paloma, que el port ha de fer front a una part important dels danys, fins que els empresaris tinguen una garantia bancària de l'administració central.

«La querella perjudica la imatge del port autònom —diu Joan Ramon Gavazzani—, l'enginyer d'explotació. «I, encara pitjor, no tenim informacions directes del jutjat. No ens en passen la informació». I continua: «De tota manera, tot açò queda fora de les nostres competències. Nosaltres només tenim jurisdicció sobre el tema. I, a més, els pràctics no depenen de nosaltres, sinó de la Comandància de Marina.»

«¿Les meues darreres notícies? Em sembla que El Paloma és en un port del Pirineu. I diuen que, fins i tot, alguns propietaris hi han anat per negociar directament. Sí, sí, és la primera fugida d'un vaixell de la qual tinc notícia».

El cercle és fa més estret. El jutjat competent de Barcelona ha acordat el processament de sis persones, totes elles acusades d'un delictes continuat d'estafa: Antonio Dante Sacca —el més perillós de tots, buscat per la Interpol—, Giorgio Toselli, Giancarlo Manassero, Guiseppe Micheli i Nicola Preziosso. El sisè, Alejandro Cecconi, l'únic detingut del grup, abandonava les dependències policials divendres passat, sota fiança de 500.000 pessetes. I un seté, el grec Nikolas Kollias, capità del mercant —el qual en distintes ocasions va recusar el jutge, davant l'absència de representació diplomàtica maltesa i va impedir l'accés al vaixell d'efectius policials— el persegueix una ordre de recerca i captura, per furt i desobediència. Fet i fet, un escàndol milionari, un sumari obert i un llarg procés que promet un gran judici.

